

Kjønnsbalanse i forskning

Komité for kjønnsbalanse i forskning

Medlemmer:

Professor Gerd Bjørhovde, Universitetet i Tromsø (leder)
Spesialrådgiver Signe Bang, Norges forskningsråd (vara) (kun 24.)
Professor Kjell Bratbergsengen, NTNU
Konserndirektør Ernst Kristiansen, SINTEF (kun 24.)
Førsteamanuensis Lise Langåker, Høgskolen Stord/Haugesund (vara)
Forskningsleder Elisabeth Ljunggren, Nordlandsforskning
Student Julie Ness, Norsk studentorganisasjon
Professor Eva Sk rb k, Høgskolen i Østfold

Observatør:

Kristin Aukland, Kilden (kun 24.)

Fra sekretariatet:

Rådgiver Hege L vbak
Kontorsjef Nina Widding

Forfall:

Divisjonsdirektør Jesper Simonsen, Norges forskningsråd
Professor Eivind Engebretsen, Høgskolen i Oslo og Akershus
Seniorrådgiver Hanne Monclair, Kunnskapsdepartementet

Godkjent referat

Saksnr.: 13/25

Tid og sted:

Torsdag 24. oktober:		
	Kl 10.00 – 12.00	Komitémøte, UHRs lokaler
	Kl 12.00 – 13.30	M�te med Gunnar Sivertsen og Vidar Røeggen
	Kl 13.30 – 15.30	Komitémøte fortsetter
	Kl 16.30 – 19.00	Seminaret «Bruk stemmen – Ta stemmen. Ytringsrettens normer og sanksjoner», Litteraturhuset
	Kl 19.30	Middag
	Kl 21.30	Maxitaxi til Gardermoen. Overnatting på Park Inn by Radisson Oslo Airport
Fredag 25. oktober:		
	Kl 08.15 – 09.15	Fly til G�teborg
	Kl 10.15 – 15.30	M�ter med NIKK og G�teborgs Universitet
	Kl 17.50 – 18.45	Fly til Gardermoen

Forslag til saksliste:

Sak 53/13	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 54/13	Godkjenning av referat
Sak 55/13	Forberedelse av møtet med Publiseringsutvalget
Sak 56/13	Oppfølging av Forskingsmeldingen – bestillingen fra Kunnskapsdepartementet
Sak 57/13	Oppgradering av Ressursbanken
Sak 58/13	Utlysning av stilling i Kifs sekretariat
Sak 59/13	Forberedelse av møtet med NIKK
Sak 60/13	Orienteringssaker <ul style="list-style-type: none">• GenderSTE møte 2. – 3. september 2013• Gendernet Kick off• Programmet for avslutningsseminaret 4. desember 2013• ARP-mal/veiledning for instituttsektoren• BALANSE-tildelinger• Evaluering av intensivkurs for likestillingsarbeidere 21. – 28. september 2013• Likestillingsprisen 2013• Konferanse Vilnius
Sak 61/13	Eventuelt

53/13: Godkjenning av innkalling/saksliste

Det ble ikke meldt inn saker til Eventuelt.

Vedtak:

Kif-komiteén godkjenner innkalling og saksliste.

54/13: Godkjenning av referat

Referat fra møte 11. og 12. september 2013 er godkjent på sirkulasjon, og ligger på komitéens nettsider: <http://kifinfo.no/c58314/seksjon.html?tid=58315>.

Vedtak:

Kif-komiteén godkjenner referatet

55/13: Møte med Publiseringsutvalget

Tall fra CRISStin viser at kvinner publiserer vesentlig mindre enn menn, og det gjør utslag på deres videre karriereløp. Den norske publiseringssindikatoren skal denne høsten evalueres av Dansk Center for forskningsanalyse, ved Universitetet i Århus. Evalueringen vil trolig skape

debatt når resultatene offentliggjøres første kvartal 2014, og tiden etterpå kan være et gunstig tidspunkt for å påvirke det videre arbeidet med publiseringsordningen.

Sekretær for Publiseringutvalget, Vidar Røeggen presenterte utvalget som har medlemmer fra UH-sektoren, instituttsektoren og helseforetakene. Gunnar Sivertsen, forsker ved NIFU, redegjorde for publiseringsindikatoren.

Publiseringsindikatoren:

Nivå 1 Skal representere nivået som det er mest vanlige å publisere på. NSD forvalter kanalregisteret.

Nivå 2 Representerer et utvalg tidsskrifter som er ment å gi en antydning om hvilken retning man ser for seg for faget. Det er i alt 53 fagstrategiske organer som har ansvaret for nominering av tidsskrifter til nivå 2 innenfor 80 ulike fagområder. Hvert av disse fagområdene har sin egen liste med tidsskrifter. Noen fagstrategiske organer nominerer til flere fagområder (tidsskriftlister). Publikasjonskanalene på nivå 2 skal til sammen utgjøre om lag en femtedel (20%) av fagets totale vitenskapelige publikasjoner og det er det nasjonale publiseringsutvalget som har det overordnede ansvaret for å godkjenne nivå 2 og forvalte denne 20 % regelen.

Eksempel på utfordring: Tidsskriftet NORA er foreslått på nivå 2 på listen for kjønnsforskning. Problemet er at mye av kjønnsforskningen publiseres i NORA, og dermed vil tidsskriftet ta for mye av nivået og man vil miste bredden av listen på nivå 2. Kjønnsforskningslisten er svært tverrfaglig og er med andre ord avhengig av at man opprettholder bredden i faget igjennom publiseringsindikatoren.

Publiseringsindikatoren er en form for resultatbasert finansiering som ble innført som en del av kvalitetsreformen. Det advares mot å bruke indikatoren på individnivå, men den kan brukes aktivt på lokalt nivå, eksempelvis til å omfordele forskningstid. Systemet benyttes også i Finland og Danmark og delvis i Sverige (på institusjonsnivå, ikke nasjonalt).

Publiseringsindikatoren har også en aldersindikator, og den er vesentlig for kjønnsdimensjonen. Begge kjønn har en økende produksjon med alder. For kvinner ser man at dess eldre kvinnene er, desto mer publiserer de. Dette kan fungere som et argument i en ansettelsesprosess. Yngre kvinner under 29 år publiserer også jevnt mye. Forskning omkring forskervilkår viser en klar tendens til at kvinner gjør mer husarbeid og omsorgsarbeid enn sine mannlige kollegaer, noe som kan være en forklaring på hvorfor de publiserer mindre midt i livet. Dette er et område det trengs mer forskning på!

56/13: Oppfølging av Forskningsmeldingen – bestillingen fra Kunnskapsdepartementet

På møtet i august vedtok Kif-komiteen å samle innspillene alle Kif-komiteene har gitt til Kunnskapsdepartementet siden 2004, se disse i sammenheng og prioritere. Listen skal etter planen overleveres statsråden på avslutningsseminaret 4. desember.

Komiteen diskuterte forslaget til liste over tiltak og virkemidler, og gir sin tilslutning til dokumentets hovedinndelinger; *Strukturelle tiltak*, *Karrierefremmende tiltak* og *Rekrutteringstiltak*. Komiteen vil løfte frem elementer fra det svenske VINNMER-

programmet (mobilitet) i tillegg til Balanse, Likestillingsprisen og Kif (m/Ressursbanken, institusjonsbesøk og nettverkskonferansen). I dokumentets innledende del ønsker komiteen å synliggjøre ansvarsfordelingen mellom institusjonene og Kunnskapsdepartementet/Forskningsrådet.

Vedtak:

Kif-komiteen ber sekretariatet arbeide videre med dokumentet i henhold til diskusjonen i møtet. Dokumentet sendes komiteen til godkjenning på sirkulasjon før det sendes til Kunnskapsdepartementet.

57/13: Oppgradering av Ressursbanken

Ressursbanken har vokst mye siden oppstart i 2004, og er mye brukt av sektoren. Nettsidene har store mengder nyhetssaker, artikler og annen informasjon, men kan være vanskelig å finne frem på. Det er derfor behov for en oppgradering/ending av strukturen på sidene.

I tillegg er kontrasten på sidene for svak slik at leservennligheten ikke er tilfredsstillende.

Vedtak:

Kif-komiteén bevilger kr 120 000,- til oppgradering av Ressursbanken.

58/13: Utlysning av stilling i Kifs sekretariat

Helt siden oppstarten av første Kif-komité i 2004 har Kifs sekretariat bestått av en 100 % seniorrådgiverstilling og en 50 % sekretærstilling. Den halve stillingen har inngått i UHRs administrasjonskostnader på kr 425.000 per år, og har vært håndtert av personer som allerede har vært ansatt i UHRs sekretariat. Det er imidlertid ikke kapasitet hos UHR til å påta seg oppgaven for ny komité. Det er derfor behov for å lyse ut stillingen.

I det meste av tiden siden 2004 har kapasiteten til KIFs sekretariat vært sprengt. Dette har blant annet medført at komiteen ikke alltid har klart å bruke opp de tildelte midlene fra KD fra år til år. En annen konsekvens har vært behovet for å leie inn konsulenttjenester til oppgaver sekretariatet normalt sett skulle ha utført men ikke har fått gjort på grunn av stort arbeidspress. I tillegg har universitetene, høyskolene og forskningsinstituttene gitt klart uttrykk for et stort behov for mer rådgivning og støtte. Dette krever styrking av sekretariatsfunksjonen. Ved å øke sekretariatkapasiteten vil den nye komiteen få utført mer arbeid innenfor de samme økonomiske rammene. Det ble derfor fremmet forslag om å utlyse sekretærstillingen som en full stilling der den nye halvdelene skulle brukes på rådgivning og faglig arbeid.

Kif-komiteén ser helt klart behovet for å styrke sekretariatet. En ny komite vil ikke kunne løse sine oppgaver på tilsvarende nivå uten mer sekretariatressurser. En styrking av sekretariatet vil gi tydelige signaler om at det er behov for mer midler og legge trykk på Kunnskapsdepartementet. Samtidig er deler av komiteen bekymret for å binde opp for mye midler for neste komite. Det ble derfor besluttet å sette i gang utlysnings-/ansettelsesprosessen men ikke gjøre tilsetting før neste komite har behandlet saken.

Vedtak:

Kif-komiteén ber UHR sette i gang utlysningsprosessen.

59/13: Forberedelse av møtet med NIKK

Kif-komiteen hadde møte med NIKK og Göteborgs universitet den 25. oktober. Kerstin Alnebratt åpnet møtet med en presentasjon av Genus-sekretariatet (GS) som har fått flere og flere oppdrag som handler om likestilling. For å nevne noen;

- Prosjektet Jämi
- JIM – likestillingsintegrering i 18 myndigheter (statligvirksomhet)
- NIKK, nordisk informasjon om kunnskap om kjønn
- Centrum för genusforskning(GIG), samling av genusforskning

Kunnskapsdrevet likestillingsarbeid sikrer kvaliteten på arbeidet. Utfordringene er å styrke koblingen mellom forskning, praksis og oppfølging. GS får mange korte oppdrag og jobber med hvordan man kan øke langsiktigheten i satsningen. Tidligere var det et ganske stort trykk på genusforskning i Sverige, men nå er det for eksempel ikke nevnt i forskningsmeldingen en gang.

Gerd Bjørhovde presenterte Kif-komiteen og hva komiteen arbeider med. Nordisk samarbeid er viktig for Kif.

Helena Lindholm Schultz, prorektor ved Göteborgs universitet (GU) redegjorde for universitetets arbeid med likestilling. De har jobbet mye med kjønnsbalansen på toppstillingsnivå etter at regjeringen vedtok et rekrutteringsmål om at minst 40% av de som ansettes som professor i 2012-2015 skal være kvinner. I dette arbeidet har GU latt seg inspirere av opprykksprosjektet til Universitetet i Tromsø. Rektor har også besluttet at før hver ansettelse skal det nedsettes en undersøkelseskomité for å identifisere kvinnelige kandidater som man kan oppfordre til å søke. Hvis det ikke finnes kvinnelige kandidater må man vurdere om man trekker eller gjør om på utlysningen.

Dette arbeidet har hatt både positive og negative effekter. De har blant annet møtt motstand fra mannlige ansatte som har problemer med å skille mellom strukturelle og personlige tiltak. Det er viktig å huske på at dette er noe man har lov til å gjøre, og som man må gjøre for å nå målet regjeringen har vedtatt. Det store spørsmålet er hva slags sanksjoner kan man vente seg hvis man ikke når målet som er nedsatt. Slike nasjonale mål har også vært satt tidligere, uten noen sanksjoner for dårlig resultatoppgivelse.

Birgitta Jordalsson presentasjon hadde tittelen ”*Forskning för jämställdhet i forskning*”. Jordalsson mener at en del av rapportene og prosjektene bør kunne utvikles til større prosjekt eller følgeforskning. For eksempel er det interessant å se på hva som skjer i prosessen rundt slike prosjekt som beskrevet fra Göteborgs universitet (GU). Hvordan håndterer institusjonen den passive motstanden fra menn som føler seg forbigått? Hva skjer i virksomheten når man setter i verk slike tiltak? Hvordan omtolkes de eller omformes tiltakene for å passe inn i den akademiske kultur?

De ulike opprykksordningene i Norden kunne vært et fellesnordisk forskningsprosjekt, mener Jordalsson. Er det forskjell på såkalt ”ordentlige” professor og ”opprykk”-professorer? Et annet felles tema kunne være ledelse, for eksempel motstanden mot profesjonelt lederskap (ikke kollegialt lederskap). New Public management er ”in” i sektoren nå, men dette er noe

man har innført i andre sektorer for lenge siden, med blandet resultat. Mange sektorer går bort fra det.

Lillemor Dahlgren presenterte JIM- jämställdhets- eller likestillingsintegrering i myndigheter. Prosjektet er et pilotprosjekt, hvor 18 statlige virksomheter deltar frivillig (men dessverre ingen universiteter eller høyskoler). Oppdraget er at man skal lage en plan for hvordan virksomheten skal bedrive utviklingsarbeid som bidrar til at de når de likestillingspolitiske målene. GS skal i hovedsak gi støtte i planleggingen, legge til rette for erfaringsutveksling og sammenfatte kunnskapen.

Igjennom dette prosjektet har Dahlgren merket seg at til tross for at det er 20 år siden man begynte å arbeide med å integrere likestilling, er det fortsatt statlige virksomheter som aldri har arbeidet med dette før. Det kan også være vanskelig å skille mellom antidiskriminering og likestillingsperspektiv. En annen observasjon er at det finnes masse statistikk som sjeldent brukes, og at man har en oppfattelse om at likestilling er noe man snart blir ferdig med, derfor satser man ikke på dette arbeidet.

Dahlgren mener prosjektet er en god måte å jobbe med integrering av likestilling, og hun ønsker seg en tilsvarende satsning i UH-sektoren.

Tilslutt presenterte Maria Grönroos "nye" NIKK. De har nylig gjennomført en nordisk turne hvor de har hatt samtaler med ulike stakeholders for å kartlegge hva som rører seg i de ulike landene. Nettstedet www.nikk.no er opprettet og de er aktive på sosiale medier. Et foto fra møtet ble blant annet lagt ut samme dag på Facebook. De har initiert et forskningsprosjekt om deltidsarbeid som fra 2014 skal videreføres av Cathrine Egeland.

NIKK ønsker dialog om likestilling, forskning og utdanning og håper at Kif kan være med på å bidra til nordisk samarbeid. Kanskje kan man få til en konferanse om bedømmningssystemet eller om hvordan få genus bedre integrert i ledelsesutdanningen?

60/13: Orienteringssaker

- GenderSTE møte 2. – 3. september 2013
- Gendernet Kick off
- Programmet for avslutningsseminaret 4. desember 2013
- ARP-mal/veiledning for instituttsektoren
- BALANSE-tildelinger
- Evaluering av intensivkurs for likestillingsarbeidere 21. – 28. september 2013
- Likestillingsprisen 2013

Vedtak:

Kif-komiteén tar sakene til orientering.

61/13: Eventuelt

Det var ingen saker til eventuelt.